

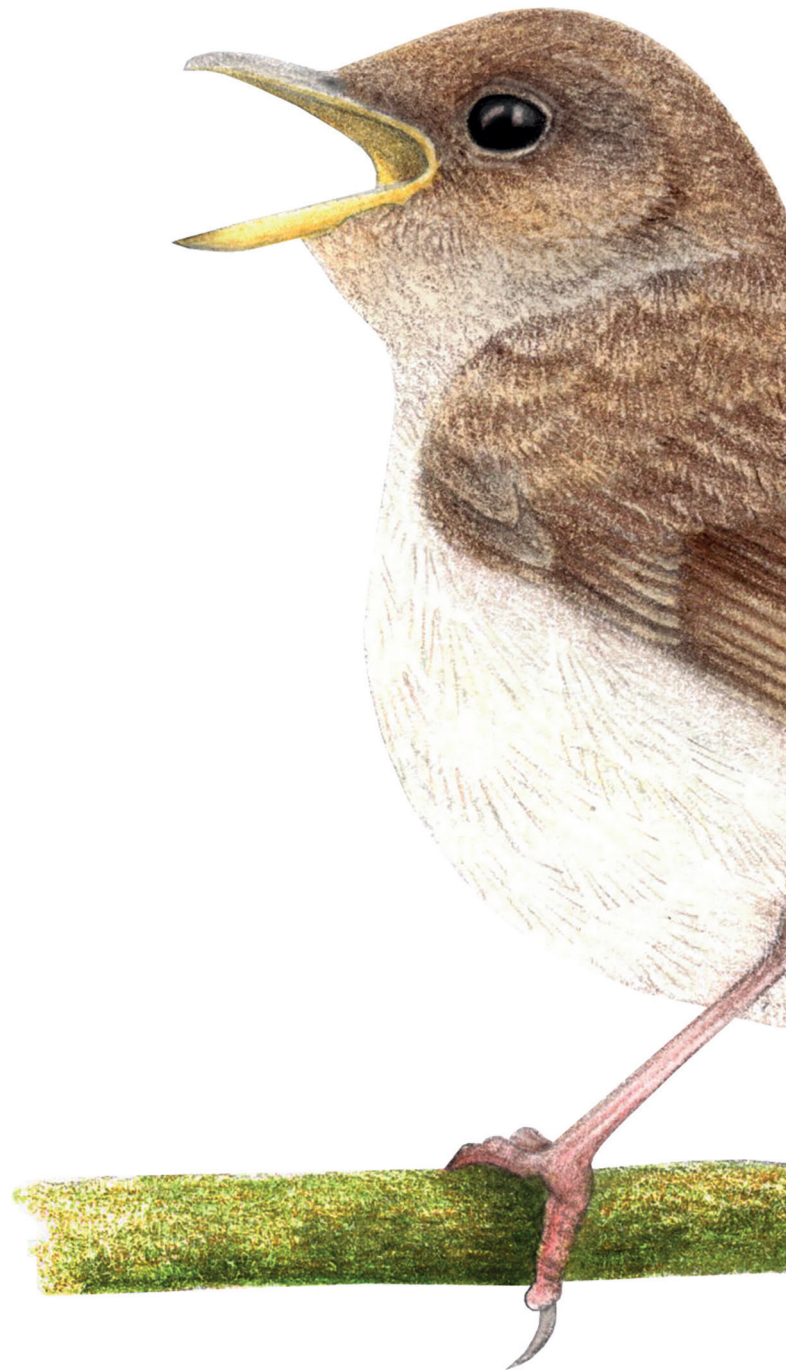

Terwijl ik dit stukje zit te typen straalt het zonnetje buiten, maar is het wel erg koud. Het is 9 januari 2024 en voor de verandering hebben we geen regen en harde wind, maar zon en vorst. Stukken beter, al heeft de nachtegaal het beter bekeken, want die is al in juli-september vorig jaar vertrokken naar Noord-Afrika. Als de broedtijd erop zit heeft hij zijn taak hier in Nederland volbracht en vertrekt lekker naar warmere oorden om pas half april weer terug te komen. Als eerste komen de mannetjes en zij gaan dan gelijk een territorium bezetten. Bij ons in de buurt is dat vaak in de duinen. Nu is het wachten op het vrouwtje. Via zijn zang, zowel overdag als 's nachts, geeft hij de grenzen van zijn gebied aan en probeert zo het vrouwtje te verleiden tot de paring. Is dit gelukt dan wordt door het vrouwtje rond half mei een nest laag bij de grond gebouwd. Vaak tussen de brandnetels of bramen (veilig!) en pas bij 17° tot 30° C,

want ze houden heel erg van warmte. Het nest is een kluwen van twijgjes, mos, doge bladeren en een paar veertjes. Manlief houdt toezicht op de bouw en zorgt voor de muzikale omlijsting. Het vrouwtje legt na de paring en de bouw van het nest 4-5 eieren en broedt ze in ongeveer 13 dagen uit, terwijl het mannetje haar van voedsel voorziet en nog alleen overdag zingt. De jongen blijven nog rond de 12 dagen lekker in het nest en worden na het uitvliegen nog ± 2 weken verzorgd door zowel pa als ma. Daarna is het echt tijd om uit te vliegen en beginnen ze zich voor te bereiden op de

trek naar Noord-Afrika.

Wij krijgen deze zangvogel met zijn grote zwarte ogen, bruine verenkleed, lichtere onderkant en keel en kastanjebruine staart niet vaak te zien, maar vanaf half april krijgen we hem wel te horen. Zowel overdag als 's nachts. Man en vrouw zijn vrijwel gelijk voor ons mensen, maar alleen het mannetje

zingt. Zo onopvallend als hun verschijning is, zo opvallend is de zang. Deze is langdurig, afwisselend en vooral luid. Soms met een geluidspiek van wel 95 decibel. Dit is voor ons mensen de grens van geluidsoverlast. De naam "nachtegaal" betekent dan ook in het oud-Germaans "gillen of zingen". Al in de oudheid waren ze het onderwerp

van verering en er zijn veel liedjes, gedichten en verhalen over ze gemaakt. En nog steeds heeft de nachtegaal een apart plekje in het vogelrijk en wordt door ons gezien als symbool van de liefde en bringer van de lente. Vanaf mei neemt de zangactiviteit erg af, want dan hebben ze alle energie nodig om de jongen te voeren. Het voedsel wordt

gezocht op de grond en bestaat uit spinnen, insecten, kleine dieren en ook wel bessen.

Sinds de jaren '80 zijn er helaas minder broedgevallen en staan ze op de Rode Lijst genoteerd als kwetsbaar. Vroeger werden ze jammer genoeg zelfs gevangen, omdat ze zo mooi zongen.

Maar ze kunnen niet tegen gevangen zitten en

stierven dan ook gegarandeerd. Zo jammer! Door verdroging van bossen ontstaat er een te ruige vegetatie waar de nachtegaal absoluut niet van houdt. Ook het verbossen van de duinen en het open maken van de duinvlaktes (verdwijnen van duinstruweel) zorgt ervoor dat ze maken dat ze weggomen. En dat is toch erg triest, want wie geniet er nou niet van zijn prachtige zang. Want zoals ik laatst las in het boek "*Natuur van maand tot maand*" van M. Lohmann: "Het leren kennen van het gezang van afzonderlijke vogels behoort tot de mooiste bezigheden in de vrije natuur". En zo is het maar net! Jammer voor mij ben ik helemaal niet muzikaal en heb dan ook de nodige moeite om vogels aan hun zang te herkennen, maar genieten doe ik er des te meer van. En dat is eigenlijk wel zo waardevol!

Geraadpleegde literatuur: "Verwildering" van Isbella Tree

